

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/156/2008

PREFERENCJE PARTYJNE W PAŹDZIERNIKU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2008

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się na początku października¹, udział w nich – według własnych deklaracji – wzięłoby 56% respondentów, minimalnie więcej niż przed miesiącem. Od lipca poziom deklaracji uczestnictwa w wyborach utrzymuje się na tym samym poziomie. Jednoznacznie niechęć do uczestniczenia w procedurach demokratycznych zadeklarowało 28% badanych, o 3 punkty procentowe mniej niż miesiąc temu.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań								
	II 2008	III 2008	IV 2008	V 2008	VI 2008	VII 2008	VIII 2008	IX 2008	X 2008
	w procentach								
Na pewno wziął(ę)lbym w nich udział	62	61	58	57	53	56	55	55	56
Nie wiem, czy wziął(ę)lbym w nich udział	14	15	15	20	18	15	18	14	15
Na pewno nie wziął(ę)lbym w nich udziału	24	25	27	23	29	29	27	31	28

Podobnie jak deklarowana frekwencja w ewentualnych wyborach, także poparcie dla dwóch najbardziej liczących się partii – PO i PiS – czwarty miesiąc z rzędu utrzymuje się na tym samym poziomie. W październiku chęć głosowania na PO zadeklarowało 40% ankietowanych zapewniających o swym udziale w wyborach parlamentarnych. Gdyby głosowanie odbywało się w tym miesiącu, opozycyjny PiS otrzymałby dokładnie o połowę mniej głosów (20%). Swoich przedstawicieli w parlamencie miałyby także PSL i SLD. Poparcie dla każdego z tych ugrupowań zapowiedziało po 6% zadeklarowanych uczestników wyborów. W stosunku do notowań z września PSL nieznacznie zyskał (2 punkty procentowe), natomiast poparcie dla SLD nie uległo zmianie. LPR popierany jest obecnie przez 2% badanych wybierających się na wybory. Pozostałe ugrupowania – KPEiR, Partia

Kobiet, Prawica Rzeczypospolitej, Samoobrona i UPR – w październiku tylko zaznaczyły swoją obecność na scenie politycznej uzyskując po 1% głosów.

Podobnie jak przed miesiącem prawie jedna piąta zadeklarowanych uczestników wyborów (19%) nie wie, na którą partię oddałaby swój głos.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach**									
	II 2008	III 2008	IV 2008	V 2008	VI 2008	VII 2008	VIII 2008	IX 2008	X 2008	
	w procentach									
Platforma Obywatelska RP	48	49	49	49	45	42	40	41	40	
Prawo i Sprawiedliwość	19	22	18	18	19	18	18	19	20	
Polskie Stronnictwo Ludowe	5	4	4	5	5	4	6	4	6	
SLD/ Lewica i Demokraci	9*	5*	5	5	6	6	7	6	6	
Liga Polskich Rodzin	2	2	2	1	1	2	2	1	2	
KPEiR	1	2	1	1	2	1	3	2	1	
Partia Kobiet	1	2	2	2	2	2	1	2	1	
Prawica Rzeczypospolitej	0	0	0	0	0	1	0	0	1	
Samoobrona RP	1	0	1	1	2	2	1	1	1	
UPR	0	0	1	0	1	1	1	0	1	
Inne	1	1	0	0	1	0	0	1	2	
Trudno powiedzieć	11	13	14	13	14	18	16	20	19	
N=	704	732	635	638	590	606	590	585	620	

* Deklaracje poparcia dla koalicji Lewica i Demokraci (SLD + SdPi + UP + PD)
 ** Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach. W tabeli uwzględniamy tylko te partie, które w sondażu uzyskały poparcie co najmniej 0,5% zadeklarowanych uczestników głosowania

Od początku wakacji sytuacja na scenie politycznej jest wyjątkowo stabilna. Z jednej strony mimo rysującej się na świecie perspektywy kryzysu gospodarczego ciągle niezła kondycja polskiej gospodarki, a także brak znaczących i zauważalnych dla opinii publicznej potknięć rządu i koalicji rządzącej (kompromis między działaczami piłkarskimi a Ministerstwem Sportu i wycofanie kuratora z PZPN pod wpływem nacisku FIFA miało miejsce w trakcie realizacji naszego badania) wpływają na stabilność notowań obu rządzących partii. Z drugiej strony oba ugrupowania opozycyjne – PiS i SLD – najwyraźniej

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (221) zrealizowano w dniach 3–7 października 2008 roku na liczącej 1107 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

nie znajdują wielu okazji i obszarów, na których mogłyby pogrążyć rządzących i odebrać im zwolenników. Co więcej, wszystkim partiom opozycyjnym, nie tylko tym najbardziej się w tej chwili liczącym, nie starcza siły przekonywania, a może i energii, by przyciągnąć do siebie wyborców niezdecydowanych. Deklaracje badanych zaś wskazują, że „potencjał zmiany” jest spory. Wśród Polaków utrzymuje się przekonanie o znaczeniu udziału w wyborach i w związku z tym także zainteresowanie sytuacją na scenie politycznej. Jednocześnie prawie jedna piąta potencjalnych wyborców, a więc niemal tyle, ile popiera najbardziej znaczącą partię opozycyjną, nie jest zdecydowana, na kogo głosowałaby w hipotetycznych wyborach, gdyby odbywały się one obecnie.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		56	15	28	1102
Płeć	Mężczyźni	58	14	28	518
	Kobiety	55	16	28	584
Wiek	18-24 lata	56	20	25	159
	25-34	56	14	30	202
	35-44	53	18	30	167
	45-54	62	14	24	190
	55-64	61	13	26	179
	65 lat i więcej	52	15	33	206
Miejsce zamieszkania	Wieś	54	16	30	417
	Miasto do 20 tys.	58	14	29	148
	20-100 tys.	52	19	29	217
	101-500 tys.	60	18	22	172
	501 tys. i więcej mieszk.	64	8	28	149
Wykształcenie	Podstawowe	47	17	36	304
	Zasadnicze zawodowe	51	15	34	279
	Średnie	61	16	23	369
	Wyższe	74	11	15	150
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., inteligencja	89	7	5	71
	Prac. umysł. niż. szczebla	64	15	21	113
	Pracownicy fiz.- umysł.	46	21	33	85
	Robotnicy wykwalifikowani	48	21	31	115
	Robotnicy niewykwalifik.	50	11	39	73
	Rolnicy	53	16	31	59
	Pracujący na własny rach.	64	12	24	39
Bierni zawodowo	Renciści	59	12	29	87
	Emeryci	54	14	33	242
	Uczniowie i studenci	67	13	20	81
	Bezrobotni	39	21	40	73
	Gospodynie domowe i inni	58	22	20	64
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	67	14	19	123
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	63	14	22	90
	sekt. pryw. poza rolnict.	54	16	30	257
	prywatnym gosp. rolnym	57	11	32	58
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	51	17	32	265
	501-750	54	15	31	187
	751-1000	57	16	26	182
	1001-1500	59	20	21	150
	Powyżej 1500 zł	69	10	21	127
Ocena własnych war. mater.	Złe	47	16	37	229
	Średnie	52	17	31	509
	Dobre	69	12	19	364
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	66	8	26	49
	Raz w tygodniu	62	14	25	575
	1-2 razy w miesiącu	44	22	34	164
	Kilka razy w roku	50	20	30	212
	W ogóle nie uczestniczy	55	10	36	102
Poglądy polityczne	Lewica	62	14	24	153
	Centrum	53	18	29	322
	Prawica	70	12	18	372
	Trudno powiedzieć	37	18	45	255

Tabela 2

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?								Liczba osób
		Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (KPEiR)	Liga Polskich Rodzin (LPR)	Partia Kobiet	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polskie Stronictwo Ludowe (PSL)	Prawica Rzeczypospolitej	Prawo i Sprawiedliwość (PiS)	Samobrona RP	
		%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		1	2	1	40	6	1	20	1	620
Płeć	Mężczyźni	0	0	0	42	8	1	22	1	299
	Kobiety	2	3	2	39	4	0	19	1	320
Wiek	18-24 lata	1	2	3	50	8	2	16		88
	25-34		2	1	41	5	1	17	2	112
	35-44	1	1	2	44	7		21		88
	45-54	1	2	2	39	4	1	19	1	117
	55-64	2	2		39	6		24	1	108
	65 lat i więcej	2	1		31	6		25	1	107
Miejsce zamieszkania	Wieś	0	1	2	31	13	1	20	2	226
	Miasto do 20 tys.	2	5		34	2	1	21	1	82
	20-100 tys.	1	1	1	50	2		22		113
	101-500 tys.	2		1	48			20		103
	501 tys. i więcej mieszk.		2	1	49	2	1	19	2	95
Wykształcenie	Podstawowe	2	3	2	29	9	1	21	3	143
	Zasadnicze zawodowe	1	2	1	30	8		23	1	143
	Średnie	1	1	1	47	4	0	20	0	223
	Wyższe	1		1	55	3	1	18		111
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., inteligencja				57	3		21		62
	Prac. umysł. niż. szczebla			1	54		2	17	1	72
	Pracownicy fiz.- umysł.			4	44	3		24		39
	Robotnicy wykwalifikowani				41	5		22		54
	Robotnicy niewykwalifik.	3	5	3	41	4	2	22		36
	Rolnicy		3		24	23		21		31
Pracujący na własny rach.				40	7		28		25	
Bierni zawodowo	Renciści				35	9		24	3	51
	Emeryci	2	2		35	6	1	20	1	129
	Uczniowie i studenci			6	42	10		23		54
	Bezrobotni	3	10		28	9		16		28
	Gospodynie domowe i inni	5	4	3	31			10	7	37
Pracuje w:	inst. państw., publicznej			1	43	3		25		82
	spółce właścicieli prywatnych i państwa			3	48	2		21		57
	sekt. pryw. poza rolnict.	1	1	1	51	4	2	20	1	138
	prywatnym gosp. rolnym		3	3	21	27		20		33
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	1	4	1	26	9		27	1	134
	501-750		2	1	40	8		20	1	101
	751-1000	5	2	2	44	5	1	18	2	105
	1001-1500		1	2	43	3	1	21		88
	Powyżej 1500 zł				62	1	2	14		87
Ocena własnych war. mater.	Złe	1	1	2	27	7		25	2	108
	Średnie	2	2		36	6	1	25	1	262
	Dobre	1	1	2	51	5	1	14	0	249
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		3	3	25	5	4	39		33
	Raz w tygodniu	1	1	1	36	6	0	23	1	354
	1-2 razy w miesiącu	1	3	1	52	11		15		72
	Kilka razy w roku		1	1	51	4	1	13	1	106
	W ogóle nie uczestniczy	1		2	41	4		13	3	56
Poglądy polityczne	Lewica		1	1	34	11		8	1	95
	Centrum	1	1	2	51	7		13	1	170
	Prawica	1	1	1	43	3	1	31	0	260
	Trudno powiedzieć	3	4	1	20	6		18	3	94

Tabela 2 (cd.)

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?						Liczba osób
		Socjaldemokracja Polska (SdPI)	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Unia Polityki Realnej (UPR)	Unia Pracy (UP)	Inne	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	%	
Ogółem		0	6	1	0	2	19	620
Płeć	Mężczyźni		6	1	0	2	15	299
	Kobiety	1	5	0		1	23	320
Wiek	18-24 lata	1	1			1	15	88
	25-34		5	4	1		20	112
	35-44		6			2	16	88
	45-54		7			3	22	117
	55-64		7	1		1	18	108
	65 lat i więcej	1	7			2	24	107
Miejsce zamieszkania	Wieś		3		1	2	25	226
	Miasto do 20 tys.		10	3		1	19	82
	20-100 tys.		6	1			17	113
	101-500 tys.		6	1		1	21	103
	501 tys. i więcej mieszk.	2	8			3	9	95
Wykształcenie	Podstawowe		3			1	26	143
	Zasadnicze zawodowe		9	1	1	3	22	143
	Średnie	1	5			1	18	223
	Wyższe	1	6	3		1	11	111
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., inteligencja	2	6	2		1	8	62
	Prac. umysł. niż. szczebla		8	2		1	13	72
	Pracownicy fiz. - umysł.		2				23	39
	Robotnicy wykwalifikowani		7			4	20	54
	Robotnicy niewykwalifik.		2		3		15	36
	Rolnicy		5				24	31
Bierni zawodowo	Pracujący na własny rach.		4	3			18	25
	Renciści	2	9			2	16	51
	Emeryci		9			1	25	129
	Uczniowie i studenci		1			2	16	54
	Bezrobotni			4			31	28
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni		2			8	29	37
	inst. państw., publicznej		6			2	20	82
	spółce właścicieli prywatnych i państwa		6		2	1	18	57
	sekt. pryw. poza rolnict. prywatnym gosp. rolnym	1	4	2			13	138
Dochody na jedną osobę			2				25	33
	Do 500 zł	1	2	1	1	2	24	134
	501-750		4			2	23	101
	751-1000		7			1	13	105
	1001-1500		10	3		1	15	88
Powyżej 1500 zł	1	7	1		1	11	87	
Ocena własnych war. mater.	Złe	1	8	1		1	25	108
	Średnie		6	1		1	19	262
	Dobre	0	4	1	0	2	17	249
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu					3	18	33
	Raz w tygodniu		5	1	0	1	23	354
	1-2 razy w miesiącu		3				13	72
	Kilka razy w roku	1	8	2		2	14	106
	W ogóle nie uczestniczy	2	14			3	17	56
Poglądy polityczne								
	Lewica	2	27				15	95
	Centrum		4		1	3	17	170
	Prawica		1	2		2	14	260
			1				45	94